

**A KAPUK TOVÁBB ZÁRULNAK –
BEVÁNDORLÁSELLENES
KORMÁNY VÁRHATÓ
AUSZTRIÁBAN**

Migrációkutató Intézet

Gyorselemzések
Dócza Edith Krisztina

2025/1

2025.01.22.

Gyorselemzések 2025/1

**A KAPUK TOVÁBB ZÁRULNAK – BEVÁNDORLÁSELLENES
KORMÁNY VÁRHATÓ AUSZTRIÁBAN**

Herbert Kickl, a jobboldali Osztrák Szabadságpárt (FPÖ) elnöke kapott kormányalakítási megbízást Alexander Van der Bellen osztrák elnöktől. 2025. január 4-én ugyanis Karl Nehammer lemondott a kancellári pozícióról, miután kudarcot vallottak az Osztrák Néppárt (ÖVP) és az Ausztria Szociáldemokrata Pártja (SPÖ) közötti tárgyalások. Előreláthatólag az újonnan felálló kormány az FPÖ és az ÖVP koalíciójából jöhet létre, amely a migrációs politikában is további szigorításokat jelenthet.

Kormányválsággal indult az év Ausztriában

Elhúzódó kormányválságot hoztak Ausztriának a 2024. szeptember 29-i parlamenti választások. Az Osztrák Szabadságpárt (FPÖ) kapta a legtöbb szavazatot, a voksok 28,8%-át sikerült megszereznie. Második helyen az Osztrák Néppárt (ÖVP) végzett 26,3%-kal, harmadik helyen pedig az Ausztria Szociáldemokrata Pártja (SPÖ) 21,1%-kal. A negyedik helyre a NEOS – Az Új Ausztria és Liberális Fórum került 9,1%-kal, ötödik helyen pedig A Zöldek végeztek a voksok 8,2%-ával.¹ Noha a legtöbb szavazatot a jobboldali FPÖ-nek sikerült megszereznie, és maga Alexander Van der Bellen osztrák államfő is a párt elnökét, Herbert Kicklt kérte volna fel kancellárnak, a többi párt közölte, nem hajlandók koalícióra lépni a jobboldali politikussal. Az államfő végül Karl Nehammert bízta meg a kormányalakítással, szakítva a szokásjoggal, miszerint a kormányalakítás joga a parlamenti választások győztes pártját illeti.²

Az ÖVP-s politikus elfogadta a megbízást, és bejelentette, hogy hárompárti koalícióra készül a szociáldemokratákkal, valamint a NEOS párttal.³ Ausztria történelmében először alakult volna hárompárti kormánykoalíció, a felek a tavalyi és második felében meg is kezdték a tárgyalásokat, ám az egyeztetések végül kudarcba fulladtak. 2025. január 3-án elsőként a liberálisok jelentették be, kilépnek a koalícióból – a NEOS elnöke, Beate Meinl-Reisinger azzal indokolta a döntést, hogy

¹ BUNDESMINISTERIUM 2024.

² TAGESSCHAU 2024A.

³ TAGESSCHAU 2024B.

Gyorselemzések 2025/1

alapvető reformok kérdéseiben sem tudtak megállapodásra jutni.⁴ Egy nappal később, 2025. január 4-én az ÖVP megszakította a tárgyalásokat a szociáldemokratákkal, Karl Nehammer pedig még aznap bejelentette, visszaadja kormányalakítási mandátumát és lemond a pártelnöki hivatalról. Közlése szerint a koalíciós tárgyalások a gazdasági intézkedések körül akadtak el, az ÖVP ugyanis nem támogatta az új adók, valamint olyan intézkedések bevezetését, amelyet rontanak Ausztria gazdasági teljesítményét.⁵ A tárgyalások megszakításáról Andreas Babler, az SPÖ elnöke viszont úgy nyilatkozott, azért akadtak el, mert az ÖVP nem akart felelősséget vállalni a költségvetési hiányért.⁶

Hátráltatta továbbá a balközéptől jobbközépig terjedő, centrista kormány megalakítását, hogy a résztvevő pártok ideológiailag egymástól jelentősen eltérő irányvonalat képviselnek, ezáltal máshogy képzelték el Ausztria gazdaságpolitikáját. Az ÖVP a szabadpiacot és a vállalkozásokat helyezi előtérbe, valamint olyan intézkedéseket támogat, mint az adócsökkentés és a költségvetési fegyelem. A baloldali SPÖ viszont a jóléti állam fenntartására összpontosít, amelyet radikális adósságsökkentések elkerülésével érne el. A NEOS pedig progresszív reformokkal, például az oktatás és innováció fejlesztésével érne el gazdasági növekedést.

Jobboldali kormány jöhet Ausztriában

A kancellári hivatal ideiglenes átvételével Alexander Schallenberg külügyminisztert bízta meg az államfő,⁷ az ÖVP vezetését pedig – szintén ideiglenes jelleggel – a párt második embere, Christian Stocker főtitkár vette át.⁸ Karl Nehammer kormánya hivatalosan 2025. január 10-én ért véget, az új kormány felállításával Alexander Van der Bellen az FPÖ elnökét, Herbert Kickl bízta meg.⁹ Ahhoz viszont, hogy megalakuljon az új kormány a három nagy pártból legalább kettőnek kell koalícióra lépnie, tehát Herbert Kickl csak akkor lehet kancellár, ha azt az ÖVP vagy az SPÖ is támogatja. A választás végül az ideológiai szempontból az FPÖ-höz közelebb álló ÖVP-re esett, amely nem az első együttműködése lesz a két jobboldali pártnak. Az FPÖ 2000–2005-ig, valamint

⁴ ZDF HEUTE 2025.

⁵ SCHMIDT–BRICKNER 2025.

⁶ STUBIER–KROISLEITNER 2025.

⁷ LÖWENSTEIN 2025.

⁸ HAGER 2025.

⁹ LIBOREIRO 2025.

Gyorselemzések 2025/1

2017–2019-ig koalícióban kormányzott az ÖVP-vel, FPÖ-párti kancellárja azonban még nem volt Ausztriának.

Az FPÖ és az ÖVP már január 10-én megkezdte a tárgyalásokat, Herbert Kickl és Christian Stocker január 13-án arról számoltak be, háromnapos egyeztetés után a legfontosabb kérdésben sikerült megállapodásra jutniuk, mégpedig a költségvetési hiány 3% alá csökkentése ügyében. A megállapodás része egy hét évre szóló 6,39 milliárd eurós megtakarítási csomag, amelynek célja, hogy az ország elkerülje az uniós túlzottdeficit-eljárást¹⁰.¹¹ Ausztria ugyanis közel járt ahhoz, hogy túllépje a megengedett költségvetési hiányt, amelyhez nagyban hozzájárul gyengülő gazdasága. Herbert Kickl közölte továbbá, nem vezetnek be új adókat és a meglévők mértékét sem emelik, ugyanakkor orvosolni fogják az adókedvezményekkel és kiskapukkal kapcsolatos problémákat.¹² Karl Nehammer kormányában ugyan az ÖVP is elzárkózott az FPÖ-vel való kormánykoalíciótól, a legégetőbb kérdésekben való megállapodás arra utal, van esély egy stabil kormány felállítására, ellenkező esetben előre hozott választásokat írhatnak ki.

Még tovább szigorodhat Ausztria migrációs politikája

Herbert Kickl kormánya az osztrák migrációs politikát illetően is szigorítást jelez, noha már Karl Nehammer is prioritásként kezelte az irreguláris migráció csökkentését és Ausztria biztonságának fokozását. A volt kancellár kiállt az afgánok és sírek kitoloncolása mellett, tavaly decemberben, Bassár el-Aszad szíriai elnök megbuktatása után pedig „rendezett visszatérési és kitoloncolási” programot jelentett be. Utóbbi keretében azoktól a sírektől vonják vissza a menekült illetve oltalmazotti státust, akik kevesebb, mint öt éve tartózkodnak Ausztriában.¹³ Az Európai Unió külső határait tekintve is szigorúbb politikát kezdett meg Karl Nehammer. Az ÖVP-párti volt kancellár már 2022-ben bejelentette, az irreguláris bevándorlás okozta biztonsági problémák miatt elutasítja

¹⁰ „A túlzottdeficit-eljárás célja, hogy az uniós országok korrigálják a deficit és/vagy az adósság túlságosan magas szintjét. Az Európai Bizottság túlzottdeficit-eljárást indíthat azon uniós országgal szemben, amely nem tartja tiszteletben az uniós országok költségvetési politikáinak koordinálására irányadó szabályokat tartalmazó Stabilitási és Növekedési Paktumot”. In: EUR-LEX (É.N.)

¹¹ VORARLBERG ONLINE 2025.

¹² MURPHY 2025.

¹³ Breščaković–Miller–Winter 2025.

Gyorselemzések 2025/1

Románia és Bulgária schengeni csatlakozását, az uniós menekültpolitikát pedig „bukottnak” nevezte.¹⁴

A migrációs politikát tekintve a Herbert Kickl kancellár vezette FPÖ-ÖVP kormánykoalíció megalakulása esetén további szigorítások várhatók. Ebben a kérdésben a két párt hasonló irányvonalat támogat, az elmúlt években is a szigorúbb fellépés mellett kampányoltak az irreguláris bevándorlás mérséklése érdekében.¹⁵ Johanna Mikl-Leitner, Alsó-Ausztria ÖVP-párti kormányzója már január 5-én az ORF osztrák televíziós hálózatnak adott interjújában hangsúlyozta az intézkedések szükségességét az „iszlám elleni küzdelemben”.¹⁶

A lehetséges intézkedések között szerepel egy, a politikai iszlámot tiltó törvény elrendelése, valamint a fejkendőviselés betiltása a közalkalmazottak számára. A két párt átalakítaná az állami szociális ellátórendszer menedékkérőkre vonatkozó rendszerét, ennek keretében több tartományra terjesztenék ki be a menedékkérők fizetési kártyáját.¹⁷ Gerhard Karner ÖVP-párti belügyminiszter 2024 augusztusában arról beszélt, a kártyarendszer lényege, hogy megakadályozzák az embercsempészeknek történő kifizetéseket, valamint csökkentsék a hazautalásokat.¹⁸ Az FPÖ és az ÖVP szigorítaná továbbá az állampolgársági követelményeket is: jelenleg legalább 1 217 eurónak kell a külföldiek számláján maradnia a különböző állandó költségek levonása után. Ezt az összeget az SPÖ tovább csökkentette volna, jobboldali kormánykoalíció esetén viszont emelkedhet. A bevándorlóknak járó szociális juttatások mértéke szintén csökkenhet: az ÖVP azt javasolta, az első öt évben a jelenlegi ellátásoknak csupán a felét kapják meg a bevándorlók, az FPÖ viszont azt javasolta, a támogatásokat kössék az osztrák állampolgárság meglétéhez.¹⁹

A két jobboldali párt fokozná a kitoloncolásokat, Herbert Kickl már tavaly decemberben azt javasolta, hogy minden Ausztriában élő szíriaitól vonják vissza a védelmi státust és rendelje el a kormány az arab országból érkezettek kérelmeinek elutasítását, valamint azonnali kitoloncolásukat. A szélsőséges elleni küzdelemben is további szigorítások várhatók: visszavezethetik a feltételesen kötelező előzetes letartóztatást veszélyes emberek őrizetbe vételének megkönnyítése

¹⁴ Der Standard 2022.

¹⁵ Lindorfer 2025.

¹⁶ ORF 2025.

¹⁷ Breščaković–Miller–Winter 2025.

¹⁸ Brickner 2024.

¹⁹ Breščaković–Miller–Winter 2025.

Gyorselemzések 2025/1

érdekében, emellett szigoríthatják az egyesületekről és gyülekezésről szóló törvényeket.²⁰ Utóbbi az ÖVP javasolta még tavaly azt követően, hogy iszlamista szélsőségesek terrortámadást készültek végrehajtani Taylor Swift amerikai énekesnő bécsi koncertje alatt.²¹

2024-ben több európai ország vezetett be szárazföldi határellenőrzéseket, ezeket az FPÖ és az ÖVP is támogatja: kormánykoalíció esetén újabb ellenőrzésekre lehet számítani.²² Az osztrák Statisztikai Hivatal adatai szerint a Covid-időszak korlátozásai után meredeken emelkedni kezdett a menedékkérelmek száma: 2020-ban 14 775 kérelmet nyújtottak be, 2021-ben 39 930-at, 2022-ben pedig már 112 272-t. Utána viszont ismét csökkenni kezdtek a számok, 2023-ban összesen 59 232 kérelemről számoltak be a hatóságok és előzetes jelentések szerint a 2024-et mindössze 23 113 kérelemmel zárhatja Ausztria. Származási országok tekintetében 2023–2024-ben Szíriából, Afganisztánból és Törökországból érkezett a legtöbb menekült.²³

Összegzés

Először lehet FPÖ-párti kancellárja Ausztriának Herbert Kickl személyében, aki várhatóan a másik nagy jobboldali párttal, az ÖVP-vel léphet kormánykoalícióra. Noha Karl Nehammer, az előző, centrista kormány kancellára is már egy sor szigorítást vezetett be az irreguláris bevándorlás mérséklése és Ausztria biztonságának fokozása érdekében, a jobboldali pártok összefogásával még szigorúbb fellépésre számíthatnak a bevándorlók.

²⁰ Breščaković–Miller–Winter 2025.

²¹ Bell 2024.

²² Breščaković–Miller–Winter 2025.

²³ Migration Infografik 2024.

Gyorselemzések 2025/1

Felhasznált források:

BELL, Bethany: *Two held in Vienna over Taylor Swift concert threat*, BBC, 2024.08.07. Forrás: <https://www.bbc.com/news/articles/c14z8g605mgo> (Megtekintve: 2025.01.16.)

BREŠČAKOVIĆ, Daniela–MILLER, Max–WINTER, Jakob (2025): *Wo sich FPÖ und ÖVP schon jetzt einig sind*, Profil, 2025.01.06. Forrás: <https://www.profil.at/oesterreich/fpoe-oevp-schwarz-blau-regierung-koalition-herbert-kickl-christian-stocker-inhalte-reformen/402995318> (Megtekintve: 2025.01.16.)

BRICKNER, Irene (2024): *Asylwerber-Bezahlkarte wird laut Karner 2025 bundesweit eingeführt*, Der Standard, 2024.08.20. Forrás: <https://www.derstandard.at/story/3000000233086/asylwerber-bezahlkarte-wird-laut-kaner-2025-bundesweit-eingefuehrt> (Megtekintve: 2025.01.16.)

BUNDESMINISTERIUM (2024): *Nationalratswahl*, Bundesministerium, 2024. Forrás: <https://www.bundeswahlen.gv.at/2024/nr/> (Megtekintve: 2025.01.13.)

DER STANDARD (2022): *Schengen-Veto: Nehammer bekräftigt Österreichs Vorgehen erneut*, Der Standard, 2022.12.10. Forrás: <https://www.derstandard.at/story/2000141680549/schengen-veto-nehammer-bekraeftigt-oesterreichs-vorgehen-erneut> (Megtekintve: 2025.01.15.)

EUR-LEX (é.n.): *Túlzottdéficit-eljárás*, Forrás: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?uri=LEGISSUM:excessive_deficit_procedure (Megtekintve: 2025.01.14.)

HAGER, Johanna (2025): *ÖVP-Chef Christian Stocker: "Meine Reputation hat eine Delle bekommen"*, Kurier, 2025.01.10. Forrás: <https://kurier.at/politik/inland/christian-stocker-oevp-kickl-regierungsverhandlungen-interview-bedingungen/402997017> (Megtekintve: 2025.01.13.)

LIBOREIRO, Jorge (2025): *The man tipped to be Austria's next Chancellor advocates 'remigration'. What does it mean?*, Euronews, 2025.01.10. Forrás: <https://www.euronews.com/my-europe/2025/01/10/the-man-tipped-to-be-austrias-next-chancellor-advocates-remigration-what-does-it-mean> (Megtekintve: 2025.01.14.)

Gyorselemzések 2025/1

- LINDORFER, Raffaella (2025): *Asyl und Justiz: Wo ÖVP und FPÖ schon eins sind - und was kommen könnte*, Kurier, 2025.01.12. Forrás: <https://kurier.at/politik/inland/asyl-migration-justiz-wksta-oevp-fpoe-herbert-kickl-koalition-blau-schwarz/402997549> (Megtekintve: 2025.01.15.)
- LÖWENSTEIN, Stephan (2024): *Wien gibt Veto gegen Rumänien und Bulgarien auf*, Frankfurter Allgemeine, 2024.11.22. Forrás: <https://www.faz.net/aktuell/politik/ausland/schengen-wien-gibt-veto-gegen-rumaenien-und-bulgarien-auf-110128349.html> (Megtekintve: 2025.01.15.)
- LÖWENSTEIN, Stephan (2025): *Schallenberg als Kanzler angelobt*, Frankfurter Allgemeine, 2025.01.10. Forrás: <https://www.faz.net/aktuell/politik/ausland/oesterreich-schallenberg-als-kanzler-angelobt-110222930.html> (Megtekintve: 2025.01.13.)
- MIGRATION INFOGRAFIK (2024): *Asylstatistik Österreich 2024*, 2024.12.20. (Forrás: <https://www.migration-infografik.at/at-asylstatistiken-2024> (Megtekintve: 2025.01.15.)
- MURPHY, Francois (2025): *Austrian far right and conservatives outline a budget deal*, Reuters, 2025.01.13. Forrás: https://www.reuters.com/world/europe/austrian-far-right-conservatives-outline-budget-deal-2025-01-13/?utm_source=chatgpt.com (Megtekintve? 2025.01.14.)
- ORF (2025): *Muslime empört über Mikl-Leitner-Aussage*, ORF, 2025.01.06. Forrás: <https://religion.orf.at/stories/3228317/> (Megtekintve: 2025.01.16.)
- SCHMIDT, Colette M.–BRICKNER, Irene (2025): *Koalitionsgespräche zwischen ÖVP und SPÖ geplatzt, Nehammer tritt zurück*, Der Standard, 2025.01.14. Forrás: <https://www.derstandard.at/jetzt/livebericht/3000000251513/koalitionsgespraech-zwischen-oevp-und-spoe-geplatzt-nehammer> (Megtekintve: 2025.01.13.)
- STUBIER, Petra–KROISLEITNER, Oona (2025): *Babler: "Wir waren bereit, weite Wege zu geben"*, Der Standard, 2025.01.06. Forrás: <https://www.derstandard.at/story/3000000251664/babler-wir-waren-bereit-weite-wege-zu-gehen> (Megtekintve: 2025.01.13.)

Gyorselemzések 2025/1

TAGESSCHAU (2024a): *ÖVP von Kanzler Nehammer erhält den Auftrag*, Tagesschau, 2024.10.22. Forrás:

<https://www.tagesschau.de/ausland/europa/oesterreich-regierungsbildung-104.html>

(Megtekintve: 2025.01.13.)

TAGESSCHAU (2024b): *Österreichs Dreier-Koalition nimmt Gestalt an*, Tagesschau, 2024.11.13. Forrás:

<https://www.tagesschau.de/ausland/europa/oesterreich-koalition-sondierung-100.html>

(Megtekintve: 2025.01.13.)

VORARLBERG ONLINE (2025): *FPÖ-ÖVP-Budgetplan: Wo können heuer 6,39 Mrd. Euro eingespart werden?*, Vorarlberg Online, 2025.01.14. Forrás:

<https://www.vol.at/fpo-ovp-budgetplan-wo-konnen-heuer-639-mrd-euro-ingespart-werden/9158446> (Megtekintve: 2025.01.14.)

ZDF HEUTE (2025): *ÖVP und SPÖ wollen ohne Neos verhandeln*, ZDF Heute, 2025.01.03. Forrás:

<https://www.zdf.de/nachrichten/politik/ausland/oesterreich-koalitionsverhandlungen-oevp-spo-e-neos-scheitern-100.html> (Megtekintve: 2025.01.13.)

A Migrációkutató Intézet elektronikus kiadványsorozata

Kiadó: **Migrációkutató Intézet**

A kiadó elérhetősége: H-1518 Budapest, Pf. 155.

Tel.: +36 1 372 0191

E-mail: info@migraciokutato.hu

© Dócza Edith Krisztina, 2025

© Migrációkutató Intézet, 2025

Sorszám: 2025/1